

SZAKMAI ÚTON, KASSÁN

Június első hetében az Erasmus ösztöndíjprogram segítségével a Rózsahegyi Katolikus Egyetem Kassai Teológiai Kar Könyvtárában jártam. Intézményeink szakmai kapcsolatot ápolnak, ennek segítségével ismerkedhettem meg a gyűjteménnyel. Két, különálló gyűjteményt ismertem meg. Az első, amelyet láttam a muzeális állomány. Püspöki tulajdonban van, és a püspökök által gyűjtött köteteket tartalmazza. Pályázati forrásból indult el a feldolgozása, katalogizálása, a bejegyzések rögzítése. Nagysága több mint 60 ezer kötet, elsősorban a 16-18. századból. A gyűjtemény nyelvi megoszlása szerint: latin, német, magyar, de megtalálhatók az olasz, angol, francia, a héber és az arab nyelvű dokumentumok is. A kötetek jól mutatják a püspökök érdeklődését, olvasáskultúráját. A teológiai és filozófiai művek mellett művészeti, építészeti témájú könyvekkel is találkozhatunk. Bubics Zsigmond (1821-1907) egyike a püspököknek, aki sok, értékes kötetet gyűjtött. Külföldi megbízottja Isztambulban vásárolta számára a dokumentumokat, de akár New Yorkba is eljutott. Ebből a gyűjteményből láthattam egy 1563-ban megjelent kötetet, amely egy kódexlapba van belekötve. Ugyancsak megmutattak a kolégák egy 1600-as évekből származó nagyon megrongálódott dokumentumot. Nagyon ritka görög-katolikus liturgikus kötet egy példányáról van szó, amelyből

A muzeális állomány

valóban nem létezik sok példány, ugyanis a történelem egy adott időszakában megpróbálták az összes ilyen kötetet megsemmisíteni. Sok munka áll még a kutatók előtt, hogy a teljes állományt feltárják.

A másik gyűjtemény a Teológiai Kar modern gyűjteménye. A Rózsahegyi Katolikus Egyetem Teológiai Kara 10 éve működik, a könyvtár is azóta végzi feladatait. Az állomány majdnem 30 ezer kötetből áll. A gyűjtemény szabadpolcon, tematikus rendben elhelyezett. Több teremben található a könyvek, számítógépes- és tanulóasztalok állnak az olvasók, hallgatók rendelkezésére az elmélyült tanuláshoz. Egy-egy témához egy-egy betűjel tartozik, majd ezen belül két számsor mutatja a könyv helyét. Ezek nem kapcsolódnak besorolási rendszerhez, hanem a könyv beérkezését és sorszámát

mutatják. A könyvek helyét így a katalógus alapján lehet megállapítani. Ha egy könyv nem kölcsönözhető, akkor a témáját jelző betű után áll még egy „I” betű, és egy piros vagy zöld matrica is felhívja a figyelmet arra, hogy a kötet csak helyben használható. A tematikai felosztás részlegei között a legtöbb a teológiával foglalkozó témakör. Természetesen a határtudományok is megtalálhatók, és a gyűjtemény építése követi a Kar új szakjainak kialakítását. Az állomány feltárására a VIRTUA programot használják, amely számos más szlovák könyvtárban is mű-

ködik. Korábban egy másik rendszert használtak, amelyből 2005-ben konvertálták az adatokat. A katalógus elérhető a következő webcímen: <https://www.kis3g.sk/>. Ha megnyitjuk a „Katolícka univerzita v Ružomberku” ikont, majd az UK-Košice menüpontra kattintunk, elérjük a Teológiai Kar Könyvtárának katalógusát (https://www.kis3g.sk/cgi-bin/gw/chamel_eon?skin=kurukf). Európai Unió pályázati forrásból lehetőségük volt, hogy fejlesszék az eszközparkot. Rendelkeznek egy „Bibliobox” nevű szerkezettel, amelybe nyitva tartási időn túl lehet a könyveket bedobni. A doboz tűzbiztos, mozgó aljjal rendelkezik, így a bedobott könyv nem sérül, nem esik nagyot. Másnap a könyvtárosok kiürítik a dobozt, akár be is tudják tolni a kiskocsit, és visszaveszik a könyveket. Rendelkeznek biztonsági kapuval, a könyvben elhelyezett lopásvédő csíkokkal, és egy eszközzel, amellyel aktiválható vagy deaktiválható a könyv védelme. A könyvek kölcsönzését és visszavételét segíti egy műanyag lap, amely a vonalkódolvasót helyettesíti. A könyvet ráhelyezve a lapra beolvassa a könyv vonalkódját. Ezen kívül az olvasók maguk is tudnak kölcsönözni az automata kölcsönzővel. A gép beolvassa az olvasó vonalkódját, majd a fénycsík alá helyezve a könyv vagy könyvek vonalkódját is (nem kell odalopozni a vonalkódhoz), és igazolószelvényt ad a kölcsönzésről. Természetesen az olvasónak lehetősége van arra is,

hogy a könyvtáros közreműködésével kölcsönözze ki a könyveket. A hallgatók egyszerre 10 könyvet vihetnek magukkal, 1 hónapos időtartamra, és kétszer hosszabbíthatják meg a kölcsönzés határidejét. A könyvek mellett a gyűjtemény részét képezik a folyóiratok, amelyek nem kölcsönözhetők. A Karon született szakdolgozatokat is gyűjtik. Szlovákiában egy országos rendszert alakítottak ki (<http://crzp.sk/>), amelyben kereshetők és megtalálhatók a diplomamunkák. A hallgató a dolgozat elkészítése után egy copyright nyilatkozatot tölt ki, ezzel beleegezik, hogy a mű felkerüljön az Internetre. A könyvtárosok feladatai közé tartozik még az oktatói publikációk regisztrálása és feldolgozása egy külön adatbázisban.

A Kassán töltött napok alatt rengeteg szakmai élménnyel gazdagodtam. A könyvtár munkatársai segítőkészen mindent megmutattak, és mindent megtettek, hogy jól érezzem magam. Ezt köszönöm nekik. Az eltöltött néhány nap segítette a nyelvgyakorlást is, az angol nyelvet használtuk kommunikációra. A látogatás alatt szerzett tapasztalatok alapján azt gondolom, hogy a mi főiskolai könyvtárunk és a Kassai Teológiai Kar könyvtára hasonlóan működik. Vannak apróbb különbségek, de hasonló feladatokkal, hasonló problémákkal bajlódunk, de hasonlóak a megoldásaink is.

Kövécis Ildikó

Gál Ferenc Főiskola Könyvtára

